

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9

WSTĘP	11

I. TRADYCJA

IRENA KADULSKA • Tradycja i zmierzch sztuki fajerwerkowej w podręcznikach XVIII stulecia	23

LINA BALAIŠYTĖ • Uroczystości publiczne w Wilnie czasów stanisławowskich: między widowiskiem barokowym a świętem państwowym	35

MARIUSZ SAWICKI • „W moim drugim niechcianym małżeństwie”. Korespondencja Aleksandry z Czartoryskich Ogińskiej z lat 1761–1762 w Bibliotece Polskiej w Paryżu	49

ASTA VAŠKELIENĖ • Źródła literackie łacińskojęzycznej poezji Wielkiego Księstwa Litewskiego (na podstawie centonu Jana Skorulskiego <i>Vox Voluptatis ac Virtutis...</i> , 1764)	67

GRZEGORZ ZAJĄC • Sarmacka muza oświeconych Puław	85

EWA DANOWSKA • Jak Tadeusz Czacki w trosce o demokrację walczył z Konstytucją 3 maja	99

AGATA ROĆKO • Tradycja, tożsamość, inność w pamiętnikarskim świecie oświeconych	113

II. TOŻSAMOŚĆ

JUSTYNA MAŁYSIAK • „Na ciele jak w kościele, a w duszy wielkie pustki” Kobiece wady i występki w kazaniach karmelitańskich XVII–XVIII wieku	129
TADEUSZ SROGOSZ • „Nieoświecone” postawy w czasie ruchów hajdamackich i koliszczyzny	147
JACEK WIJACZKA • „Oświecone” społeczeństwo wobec Żydów. Procesy o mordy rytualne w państwie polsko-litewskim w drugiej połowie XVIII wieku	165
ADAM STANKEVIČ • Proces przeciwko Żydom wierzbołowskim o rzekomy mord rytualny (w latach 1787–1790)	189
JOANNA GETKA • Ruskojęzyczne druki bazyliańskie o charakterze religijnym jako źródło do badań kształtowania się tożsamości kulturowej społeczności unickiej na ziemiach ruskich Rzeczypospolitej w XVIII wieku	203
BERNADETTA MANYŚ, AGNIESZKA JAKUBOSZCZAK • Rozterki damy „oświeceniowej”? Świat Marii Wiktorii Radziwiłłówny w świetle jej korespondencji	219

III. INNOŚĆ

PIOTR BADYNA • Ksiądz Krzysztof Kluk (1739–1796) wobec XVIII-wiecznych awangardowych koncepcji przyrodoznawczych	239
RAMUNĖ ŠMIGELSKYTĖ-STUKIENĖ • Oświeceniowa literatura europejska w księgozbiorze Andrzeja Ignacego Ogińskiego i rola Jeana Rolaya w kształtowaniu treści biblioteki wojewody trockiego w latach 1781–1786	259
ADAM KUCHARSKI • Percepcja inności w diariuszu europejskiego wojażu Macieja Dulskiego (1788–1792)	275
MARIA JANOSZKA • „Mało znam swój kraj, ale znam inne”. Polska w pismach politycznych Jana Potockiego z lat 1788–1792	291

MAŁGORZATA PAWLATA • <i>Obmanszczik</i> w przekładzie Antoniego Korwina Kossakowskiego, czyli alchemia i manipulacja	307
DANUTA HOMBEK • Portrety kobiet na tronie w „Pamiętniku Politycznym i Historycznym”	319
OLGA SZADKOWSKA-MAŃKOWSKA • Nieznane aspekty włoskich wpływów na polski dramat u schyłku oświecenia – rola alfieryzmu na przełomie XVIII i XIX wieku	333
DANUTA KOWALEWSKA • Obcy z wyboru? Żydzi i Cyganie w wypowiedziach pisarzy późnego oświecenia	349